

ЗАТВЕРДЖУЮ
заступник начальника
управління внутрішньої
політики, преси та інформації
Запорізької міської ради, голова
робочої групи

Тетяна МИХЄЄВА

ПРОТОКОЛ № 18

засідання робочої групи по створенню реєстру урбанонімів м.Запоріжжя

09.02.2023
10.00

департамент архітектури та
містобудування ЗМР

Присутні: Михеєва Т.В., Помаз А.О., Даркова С.В., Гладкий Д.В., Єрьоменко А.О., Бабенко Н.В., Колодій О.В., Крайнов В.П., Кравчук П.П., Мордовської М.М., Руденок О.П., Семечаєвська Н.К.

Присутніх членів робочої групи – 12 осіб.

Порядок денний:

1. Розгляд пропозицій щодо перейменування урбанонімів, які надійшли від громадськості;
2. Розгляд пропозицій щодо перейменування назв урбанонімів, які були на голосуванні;
3. Різне.

Михеєва Т.В. - голова робочої групи відкрила засідання, оголосила порядок денний, запропонувала перейти до розгляду питань:

Хід засідання:

Перше питання порядку денного.

Розгляд пропозицій щодо перейменування урбанонімів, які надійшли від громадськості.

Доповідь Михеєвої Т.В. - голови робочої групи про пропозиції від громадськості по зверненням щодо перейменування урбанонімів на території міста.

Звернення від громадськості - з метою відродження козацьких традицій в Україні і в світі, виховання української молоді на національних традиціях, громадська організація «Всеукраїнська федерація «Спас» клопоче за перейменування площі ім.О.С.Пушкіна на площу Марка Безручка, з можливістю установки пам'ятного бюсту (або пам'ятної скульптури), що буде сприяти зміцненню іміджу Запоріжжя, як українського міста, козацької столиці України і світу, а також історико-культурному зближенню двох народів українського і польського.

Марко Безручко народився в м.Токмак Запорізької обл., український військовий діяч, генерал-хорунжий Армії УНР, творець і один із командирів військової операції «Дива на Віслі», військової операції з відбиття наступу російсько-більшовицьких окупантів під Варшавою, яка врятувала незалежність

Польщі в 1920 році. Ім'я Марка Безручка є широковідомим в світовій історії військової справи, він є національним героєм Польщі.

Вирішили: після обговорення одностайно вирішено внести пропозицію до переліку назв урбанонімів від власних імен і розглянути разом з іншими пропозиціями.

Друге питання порядку денного.

Розгляд результатів голосування щодо перейменування назв урбанонімів по пропозиціям тринадцятого та шістнадцятого протоколів та прийняття рішення щодо передачі результатів на розгляд робочій групі з питань міської топоніміки:

2.2. По протоколу №13 (всього прийняло участь в опитуванні 23-27 осіб)

2.2.1. Вулиця Красноярська - Красноярськ місто в Російській Федерації, центр Красноярського краю;

вулиця Можайська - Можайськ місто обласного підпорядкування на заході Московської області Росії, адміністративний центр Можайського району.

Пропозиції: вул.Кристалічна, вул.Синніколау-Маре, вул.Магнієва, вул.Сполуки, вул.Стівена Забельські.

в зв'язку з тим, що вулиці дуже маленькі, переходять одна в другу, знаходяться в промисловій частині міста поряд з підприємством ПрАТ «Укрграфіт», в робочою групою підтримано об'єднання та перейменування вказаних вулиць на вулицю **Сполуки** – сполука те саме, що поєднання; 1. Земля, складена з невеликої кількості хімічних елементів. Їх різні сполуки утворюють всю різноманітність гірських порід і мінералів; 2. Між людьми, героями й богами Любу сполуку робив Амур;

громадськістю підтримано перейменування на вулицю **Стівена Забельські** – 01.06.1969р.н., м.Амстердам, штат Нью-Йорк США. Військовослужбовець загону «Росомаха» Інтернаціонального легіону ТРО України. Загинув на Запорізькому напрямку у с.Дорожнянка Гуляйпільської міської громади Пологівського району Запорізької області –

голосувало 26 громадян, за – 19 голосів, що складає 73,1%;

Вирішили: після обговорення робочою групою (1 утримався) підтримано надання на розгляд робочій групі з питань міської топоніміки двох пропозицій перейменування вулиць Красноярської та Можайської на вулицю **Сполуки** або вулицю **Стівена Забельські**.

2.2.2. Провулок «Зоря» - за радянських часів поблизу знаходилось підприємство з такою ж назвою.

Пропозиції: пров.Світанковий.

робочою групою підтримано перейменування на провулок **Світанковий** - Світанок (світання) - пора доби перед сходом сонця, коли починає розвиднятися; початок ранку. Освітлення, забарвлення неба над горизонтом у цей час; ранкова зоря. Ще називається ранковими сутінками;

громадськістю підтримано перейменування на провулок **Світанковий** – голосувало 24 громадян, за – 24 голосів, що складає 100,0%.

2.2.3. Вулиця 12 квітня - 12 квітня 1961 року радянський космонавт Юрій Гагарін на космічному кораблі «Восток» з космодрому «Байконур» вперше у світі зробив орбітальний обліт Землі, який тривав 108 хвилин.

Пропозиції: вул.Задунайської січі, вул.Марсіанська, вул.Героїв Крут.

робочою групою погоджено надати на розгляд громадськості всі пропозиції для перейменування вказаної вулиці:

- вулиця **Задунайської січі** - Задунайська Січ, Дунавецька Січ - козацьке військове формування на території Османської імперії XVIII-XIX століть, яке створилось в нижній течії Дунаю після зруйнування російськими імператорськими військами Нової Січі й ліквідації Запорозького козацького війська у червні 1775 року. Запорожці оселилися спочатку на лівому березі, а потім османська адміністрація переселила їх на правий берег;

- вулиця **Марсіанська** - пов'язано з польотами у космос;

- вулиця **Героїв Крут** - Бій під Крутами відбувся 29 (16) січня 1918 р. поблизу ст.Крути (Чернігівська обл.) під час наступу на м.Київ військ більшовицької Росії. Загін юнкерів 1-ї Київської юнацької школи ім.Б.Хмельницького разом з 1-шою сотнею новоствореного студентського куреня, що складався з добровольців – студентів Українського національного університету, Київського університету, гімназистів старших класів, дали запеклий бій 6-тисячному загону петроградських і московських червоногвардійців. Запеклий бій тривав цілий день, українцями було відбито кілька атак, бойові втрати склали до 300 вбитих, поранених та полонених. Ввечері командир Аверкій Гончаренко віддав наказ відійти до ешелону, що чекав за 2 км. Відступаючи, частина студентської сотні потрапила в оточення, відчайдушно атакувала, але сили були нерівні. Одна чота студентів у сутінках втратила орієнтир і вийшла на ст.Крути, уже зайняту червоногвардійцями. 27 полонених юнаків було розстріляно. За рішенням Української Центральної Ради 19 березня 1918 року тіла вояків-студентів були перевезені до Києва та урочисто поховані на цвинтарі Аскольдова могила;

громадськістю підтримано перейменування на вулицю **Героїв Крут** – голосувало 24 громадян, за – 13 голосів, що складає 54,2%.

Вирішили: після обговорення робочою групою одногосно підтримано надання на розгляд робочій групі з питань міської топоніміки перейменування вулиці 12 квітня на вулицю **Героїв Крут**.

2.2.4. Бульвар Гвардійський - Гвардія - добірна привілейована частина військ. З'явилася в рабовласницьку епоху у вигляді загонів охоронців монархів і полководців.

Пропозиції: вул.Героїв полку «Азов», вул.Січових Стрільців (вже є).

робочою групою підтримано перейменування вказаного бульвару на вулицю (в зв'язку з відсутністю зеленої пішохідної зони) **Героїв полку «Азов»** - окремий загін спеціального призначення «Азов», відомий також як полк «Азов» - формування Національної гвардії України, що входить до складу 12-ї бригади оперативного призначення Східного оперативно-територіального об'єднання НГУ. Формування було створене у 2014 році як добровольчий батальйон «Азов» і до 11 листопада 2014 було підрозділом патрульної служби

міліції особливого призначення МВС України. При заснуванні його основу склали учасники двох громадських організацій: Автомайдан та «Патріот України». 20 травня 2014 р. було оголошено про набір бійців до батальйону в складі спецбатальйону перебували 20 іноземців: з Росії, декількох скандинавських країн, та один громадянин Італії. 17 серпня 2014 року, на площі поряд з Національним музеєм Історії України у Києві новобранці батальйону «Азов» з Донецької, Львівської, Київської та інших областей склали Військову присягу на вірність Українському народові та вирушили в район проведення АТО на підкріплення до своїх співвітчизників. Емблема полку - видозмінений символ «Ідея нації». Після 24 лютого 2022 року полк «Азов» бере участь в обороні заводу «Азовсталь» (Маріуполь);

громадськістю підтримано перейменування на вулицю **Героїв полку «Азов»** – голосувало 27 громадян, за – 23 голосів, що складає 85,2%.

2.2.5. Провулок Кузнецький - Кузнецк - місто обласного підпорядкування Пензенської області, Російської Федерації, адміністративний центр Кузнецького району. Регіон розташований в Середньому Поволжі, входить у Приволзький федеральний округ.

Пропозиції: пров.Крарійський.

робочою групою підтримано перейменування вказаного провулку на провулок **Крарійський** – на честь Крарійської переправи через Дніпро, що проходила неподалік цього місця. Перші письмові згадки про Крарійську переправу містяться в трактаті «Про управління імперією» візантійського імператора Костянтина VII Багрянородного (X ст.);

громадськістю підтримано перейменування на провулок **Крарійський** – голосувало 24 громадян, за – 24 голосів, що складає 100,0%.

2.2.6. Вулиця Байконурівська - Байконур - космодром у Казахстані, перший і найбільший у світі. Збудований у СРСР 1955 року. Байконур - місце старту радянських ракет і космічних кораблів. Початок експлуатації - травень 1955 року, коли з Байконура була запущена ракета Р-7. 1961 року запущений «Восток-1», пілотований Юрієм Гагаріним. З 1994 року орендований Росією у Казахстану до 2050 року.

Пропозиції: вул.Бомбей, вул.Бомбейська, вул.Юпітерська.

робочою групою погоджено надати на розгляд громадськості всі пропозиції для перейменування вказаної вулиці:

- вулиця **Бомбей** або вулиця **Бомбейська** - як розповідають місцеві жителі, нашим інженерам, які брали участь у будівництві меткомбінатів і гідроелектростанцій в Індії, дали квартири на вулиці Кремлівській тепер вулиці Сергія Синенка і вони вирішили жартома прозвати свій райончик Бомбеєм, як місто на заході Індії;

- вулиця Юпітерська - Юпітер - п'ята від Сонця та найбільша планета Сонячної системи. Разом із Сатурном, Ураном і Нептуном Юпітер класифікують як газового гіганта;

громадськістю підтримано перейменування на вулицю **Бомбейську** – голосувало 23 громадян, за – 11 голосів, що складає 47,8%;

Вирішили: після обговорення робочою групою одногосно підтримано перейменування вулиці Байконурівська на вулицю **Бомбейську**.

2.2.7. Вулиця Буревісника - Буревісник - рід морських птахів середнього розміру, включає 20-30 видів птахів, проте склад роду дещо суперечливий, у результаті число видів залежить від джерела.

Пропозиції: вул.Лелеки, вул.Давида Крегера.

робочою групою погоджено надати на розгляд громадськості всі пропозиції для перейменування вказаної вулиці:

- вулиця **Лелеки** - Лелека благородна птиця, її люблять у народі, оспівують у піснях і віршах. Дивно красиві птахи. Лелеки відрізняються від інших красою і граціозністю. Зовні пташка схожа на чаплю, тільки велика. Зазвичай гнізда лелеки влаштовують на деревах. Останнім часом, можна спостерігати гнізда на лініях електропередач. Лелеки не бояться людей і селяться на даху сільських будинків;

- вулиця **Давида Крегера** - Давид Крегер - меноніт, власник фабрики з виготовлення годинників у колонії Розенталь. Його годинники були популярними не лише у місцевих колоніях, але й далеко за їх межами. Годинник виробництва фабрики Д.Крегера був встановлений на будівлі менонітської центральної школи;

громадськістю підтримано перейменування на вулицю **Давида Крегера** – голосувало 24 громадян, за – 19 голосів, що складає 79,2%;

Вирішили: після обговорення робочою групою одноголосно підтримано надання на розгляд робочій групі з питань міської топоніміки перейменування вулиці Буревісника на вулицю **Давида Крегера**.

2.2.8. Провулок Жигулівський - Жигульовськ - місто в Самарській області Російської Федерації, розташоване на правому березі середньої течії Волги в північній частині Національного парку «Самарська Лука» в долинах Жигулівських гір.

Пропозиції: вул.Батури́нська.

робочою групою підтримано перейменування вказаного провулку на вулицю (відповідає технічним показникам) **Батури́нську** - Бату́рин - місто в Україні, у Ніжинському районі Чернігівської області на річці Сейм (басейн Дніпра). Статус міста надано 2008 року. Батурин відіграв значну роль в історії України. У 1669-1708 та 1750-1764 роках місто було резиденцією гетьманів Лівобережної України, з ним пов'язана діяльність таких визначних політичних лідерів часів Гетьманщини, як Дем'ян Ігнатович, Іван Самойлович, Іван Мазепа, Пилип Орлик, Кирило Розумовський. Згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 26 липня 2001 р. № 878 «Про затвердження Списку історичних населених місць України» Батурин внесено до Списку історичних населених місць України. На території міста розташовані пам'ятки та об'єкти культурної спадщини, що формують Національний історико-культурний заповідник «Гетьманська столиця»;

громадськістю підтримано перейменування на вулицю **Батури́нську** – голосувало 25 громадян, за – 25 голосів, що складає 100,0%.

2.2.9. Вулиця Іванівська - Іва́ново (до 1932 - Іваново-Вознесенськ) - місто у Центральній Росії, адміністративний центр Івановської області. Розташоване на річці Уводь. Відоме під назвами «міста наречених» й «міста першої Ради».

Пропозиції: вул.Вільнюська.

робочою групою підтримано перейменування на вулицю **Вільнюську** - на честь столиці Литви міста Вільнюс - надійного міжнародного партнера України. Поруч розташована вулиця Ризька;

громадськістю підтримано перейменування на вулицю **Вільнюську** - голосувало 24 громадян, за – 24 голосів, що складає 100,0%.

2.2.10. Провулок Іжевський - Іжéвськ, або Іжкáр - місто в Російській Федерації, столиця Республіки Удмуртія.

Пропозиції: пров.Немирівський.

робочою групою підтримано перейменування на провулок **Немирівський** – Немирів - місто у Вінницькій області, столиця гетьмана Юрія Хмельницького (1678 – 1681 рр.);

громадськістю підтримано перейменування на провулок **Немирівський** – голосувало 26 громадян, за – 26 голосів, що складає 100,0%.

2.3. По протоколу №16 (всього прийняло участь в опитуванні 347-424 осіб)

2.3.1. Вулиця Комарова - Комаров Володимир Михайлович (1927-1967) – льотчик-космонавт СРСР, інженер-полковник, двічі Герой Радянського Союзу (1964, 1967). В загоні космонавтів з 1960 року. Разом з К.П.Феоктистовим і Б.Б.Єгоровим 12 жовтня 1964 року здійснив уперше в світі політ на багатомісному космічному кораблі «Восход». 24 квітня 1967 року при завершенні випробувального польоту нового космічного корабля «Союз -1» Комаров загинув.

Пропозиції: вул.Закарпатського Легіону.

робочою групою підтримано перейменування на вулицю **Закарпатського Легіону** – пропозиція від громадськості міста Запоріжжя та Закарпатської області, ГО «Громада Космос Запоріжжя», народного депутата України Сергія Штепи, депутатів міської ради Павла Варванського, Галини Гончаренко та інш. щодо перейменування вулиці Комарова на вулицю Закарпатського Легіону з метою увіковічити пам'ять воїнів 128-ї окремої гірсько-штурмової Закарпатської бригади ЗСУ, які практично з перших днів повномасштабної війни захищають наше місто і Запорізьку область від російських загарбників. Мешканці і громадські організації «Космосу» опікуються потребами цієї бригади з початку березня та багато зробили для неї, а Космічний мікрорайон, як і наше місто, став практично рідним для військових цієї бригади;

громадськістю підтримано перейменування на вулицю **Закарпатського Легіону** – голосувало 361 громадян, за – 347 голосів, що складає 96,1%;

2.3.2. Вулиця Мурманська - Мурманськ місто в Російській Федерації, адміністративний центр Мурманської області. До 1917 року називалося Романов-на-Мурмані. Мурманськ є одним із центрів Баренцевого Євро-Арктичного регіону. Одне з найбільших міст Арктики.

Пропозиції: вул.Мрії, вул.Енергодарська.

робочою групою погоджено надати на розгляд громадськості всі пропозиції для перейменування вказаної вулиці:

- вулиця **Мрії** - мрія, іноді марення - процес фантазування, при якому людина прогнозує деякі майбутні події, настання яких вона натхненно бажає;

- вулиця **Енергодарська** - на честь українського міста Енергодар, Василівського району Запорізької області. Розташоване на лівому березі Каховського водосховища Дніпра;

громадськістю підтримано перейменування на вулицю **Мрії** – голосувало 424 громадян, за – 227 голосів, що складає 53,5%.

Вирішили: після обговорення робочою групою одностайно підтримано надання на розгляд робочій групі з питань міської топоніміки перейменування вулиці Мурманська на вулицю **Мрії**.

Третє питання порядку денного.

Різне.

Наступне засідання заплановано на січень 2023 року. У порядку денному:

– розгляд звернень громадян;

– розгляд пропозицій щодо перейменування назв урбанонімів, які були на доопрацюванні;

– розгляд пропозицій щодо перейменування назв урбанонімів, які були на голосуванні;

– різне.

Протокол вела
секретар робочої групи

Алла ПОМАЗ